

Nr 87.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1918 kl. 7 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 22 mars 1918 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 226, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 7 särskilda punkter upptagna ärenden, medgiva försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet att hänvisa till innehållet i förberörda statsrådsprotokoll.

I fråga om de under punkterna 1—6 i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke något att erinra. Utskottet får därför hemställa,

[1*.]

att riksdagen må medgiva,

1) att två i statsrådsprotokollet omförmälda områden om tillhopa 3.40 hektar må från hemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Linneryd nr 1 under Bruzaholms kronopark i

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

Edshults socken av Jönköpings län försäljas till aktiebolaget Metallduk, Bruzaholm, för en köpeskillning av 2,500 kronor, däruti inbegripet ersättning för skada å i kronans ägo kvarvarande mark till följd av vattenuppdämning intill den å extra jägmästaren Knut Falks i statsrådsprotokollet omförmälda karta angivna gräns, samt under villkor i övrigt,

att köpeskillingen erlägges senast å tillträdesdagen och inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att bolaget betalar alla med områdenas frånskiljande från stamhemmanet och med lagfart å desamma förenade kostnader; samt

att bolaget förbinder sig att ej uppdämma vattnet i dammarna högre än till den å Falks karta med streckade blå linjer utmärkta gränsen;

2) att, sedan kronoegendomen 1 mantal Svenshult nr 1 i Ödestugu socken av Jönköpings län blivit genom ägostyckning delad i två delar i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningsmännens förslag, den del, som omfattar det av uppskattningsmännen till försäljning föreslagna området, må å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

[2.]

3) att, sedan kronoegendomen 1 mantal Vissefjärda nr 1 Storegården i Vissefjärda socken av Kalmar län blivit genom ägostyckning fördelad i 28 lotter i huvudsaklig överensstämmelse med det av chefen för jordbruksdepartementet tillstyrkta förslaget, lotterna litt. A och D må var för sig på offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

[3.]

att av ägolotten litt. B ett område om 2.579 hektar må försäljas till Vissefjärda församling mot en köpeskillning av 1,000 kronor och på villkor i övrigt, att köpeskillingen skall till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet kontant erläggas vid tillträdet, och att församlingen skall ensam vidkännas de med lagfart å fånget förenade kostnader; samt

att lotterna litt. C, E, F, G, H, I, J, K, L, M

+ M¹, P, Q, R, S, T, U, V, X, Y, Z, A, Ä, Ö, Aa och Bb må från egendomen upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med förbehåll om rätt för kronan till den växande skog, som finnes å de med litt. a och b betecknade, till vägar för vissa ägolotters gemensamma behov avsedda områden, samt om rätt för Anders Sjöman och hans hustru beträffande boningshuset till lägenheten Anderslund å ägolotten litt. D och för Helena Gustafsson beträffande hennes stuga å ägolotten litt. E att under sin återstående livstid avgiftsfritt kvarbo därstädes;

[4.]

4) att fem med litt. B, C, D, E och F betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Fröslöv nr 10 i Valleberga socken av Kristianstads län upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

[5.]

5) *dels* att lägenheterna Hultatorpet, Smedjetorpet, Grushålstorpet, Östra torpet, Karl Svenssons lägenhet, Karl Konrad Anderssons lägenhet och Karl Anderssons lägenhet må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen 1 mantal Fastarp nr 3 i Tvååkers socken av Hallands län upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med rätt för Johan Aron Bertilsson och hans hustru att, så länge de leva, mot en årlig avgäld av 5 kronor bebo den lägenhet de nu innehava å det område, som ingår i Karl Anderssons lägenhet;

dels ock att till Tvååkers kommun må försäljas ett i statsrådsprotokollet omförmält tomtområde om 1.555 hektar mot en köpeskilling av 3,000 kronor, att vid tillträdet kontant erläggas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet, samt under villkor att kommunen, där så påfordras, uppför och för framtiden underhåller lämpligt stängsel i områdets gräns mot kronans mark samt ensam vidkännes de med områdets avskiljande och lagfart därå förenade kostnader;

6) att, sedan förra militiebostället 1 mantal Ryk nr 1 i Färgelanda socken av Älvsborgs län blivit genom ägostyckning delat i elva lotter, av vilka lägenheterna Lilla Ryk, Backen, Strömmen, Rönningen nr 1, Rönningen nr 2, Sågen, Svärman med Jonstorp, Lugnet och Svenstorp skola utgöra var och en en lott, lägenheten Strandremsan med egendomens rätt till vatten och forsar i Valboån — dock med undantag för vattnet utanför den i kronans ägo behållna delen av egendomen — en lott och egendomen i övrigt den elfte,

dels förstnämnda nio lägenheter må upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar, under villkor att i upplåtelsen av lägenheten Svärman med Jonstorp icke ingår annan å lägenheten växande skog än den på mossmarken, att Augusta Johannesdotter skall äga i sin livstid avgiftsfritt bebo backstugan Jonstorp och bruka kålgårdsland omkring densamma, samt att innehavaren av lägenheten Strömmen skall äga rätt att räta utfartsvägen över lägenheten Backen, så att den ej besväras av flöden;

dels och lägenheten Strandremsan med ovan omnämnda rätt till vatten och forsar i Valboån må å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

7) I punkten 7 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

att ett i statsrådsprotokollet omförmält område om 6.460 hektar av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Gällkvist nr 1 med kronolägenheten Skara Djurgårdsäng i Skara socken av Skaraborgs län må försäljas till staden Skara mot köpeskillning, vars belopp skall på stadens bekostnad bestämmas av tre gode män, av vilka en utses av Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet och en av staden samt domaren i orten skall vara den tredje, dock att köpeskillningen ej får understiga ett belopp av 32,300 kronor, samt under villkor i övrigt,

att köpeskillningen erlägges senast å tillträdesdagen och inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att köparen, där så från kronans sida påfordras, uppför och för framtiden underhåller stängsel i områdets gräns mot kronans mark;

[6.]

[7.]

att köparen ensam vidkännes de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

att kronan eller egendomens arrendator tillhöriga byggnader få under tiden till och med år 1925 kvarvara och nyttjas utan ersättning till köparen; samt

att i köpet ej ingå utmed landsvägen befintliga stenmur och stenupplag.

Motion.

I samband härmed har utskottet förehaft en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion nr 387 av herr *Andersson* i Milsmaden vari hemställts,

att riksdagen ville besluta, att ett område om 6.46 hektar av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Gällkvist nr 1 med kronolägenheten Skara Djurgårdsäng i Skara socken av Skaraborgs län må försäljas till staden Skara mot en köpeskillning, vars belopp skall på stadens bekostnad bestämmas av tre gode män, av vilka en utses av Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet och en av staden samt domaren i orten skall vara den tredje, samt under villkor i övrigt,

att köpeskillningen erlägges senast å tillträdesdagen och inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att köparen, där så från kronans sida påfordras, uppför och för framtiden underhåller stängsel i områdets gräns mot kronans mark;

att köparen ensam vidkännes de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

att kronan eller egendomens arrendator tillhöriga byggnader få under tiden till och med år 1925 kvarvara och nyttjas utan ersättning till köparen; samt

att i köpet ej ingå utmed landsvägen befintliga stenmur och stenupplag.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning avser försäljning till staden Skara av ett område om 6,460 hektar från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Gällkvist nr 1 med underlydande i Skara socken av Skaraborgs län mot en köpeskillning av lägst 32,300 kronor.

Statsrådsprotokollet ger vid handen, att området ifråga, vilket bildar en i nämnda stad inskjutande kil, vid under år 1917 i vederbörlig ordning verkställd uppskattning åsatts ett saluvärde motsvarande nämnda belopp. Utskottet, som icke anser något vara att erinra mot områdets försäljning, har beträffande priset därå icke funnit anledning att såsom motionären ifrågasatt frånga det av Kungl. Maj:t i sådant avseende

framställda förslaget. I likhet med departementschefen och de i ärendet hörda myndigheter håller nämligen utskottet före, att områdets belägenhet i förhållande till Skara stad fullt ut motiverar, att köpeskillingen icke sättes till lägre belopp än 32,300 kronor. Likaså anser utskottet lämpligt, att köpeskillingen bestämmas på sätt Kungl. Maj:t föreslagit.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts under denna punkt gjorda framställning och med avslag å den i ämnet väckta motionen medgiva,

att ifrågavarande område om 6.460 hektar av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Gällkvist nr 1 med kronolägenheten Skara Djurgårdsäng i Skara socken av Skaraborgs län må försäljas till staden Skara mot köpeskillning, vars belopp skall på stadens bekostnad bestämmas av tre gode män, av vilka en utses av Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet och en av staden samt domaren i orten skall vara den tredje, dock att köpeskillingen ej får understiga ett belopp av 32,300 kronor, samt under villkor i övrigt,

att köpeskillingen erlägges senast å tillträdesdagen och inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att köparen, där så från kronans sida påfordras, uppför och för framtiden underhåller stängsel i områdets gräns mot kronans mark;

att köparen ensam vidkännes de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

att kronan eller egendomens arrendator tillhöriga byggnader få under tiden till och med år 1925 kvarvara och nyttjas utan ersättning till köparen; samt

att i köpet ej ingå utmed landsvägen befintliga stenmur och stenupplag.

Stockholm den 10 maj 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.